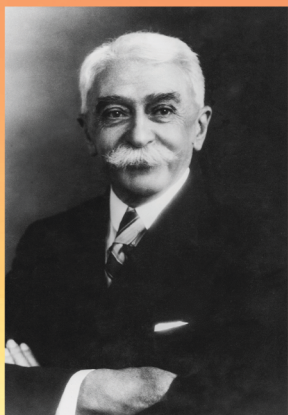

معرفی جنبش المپیک

جنبش المپیک نخستین بار در سال ۱۸۹۲ میلادی، توسط معلمی فرانسوی به نام «پیر دو فردی بارون دوکوبرتن» با پیشنهاد احیای بازی‌های المپیک مطرح گردید. وی در اول ژانویه سال ۱۸۶۳ میلادی در شهر پاریس کشور فرانسه به دنیا آمد. خیلی زود به ادبیات، تاریخ، جامعه‌شناسی و مسائل تربیتی علاقمند شد و بر دیدگاه خود در تحول تربیتی و آرزوی احیای بازی‌های المپیک به صورت امروزی متمرکز شد.

بازی‌های المپیک و بنیانگذاری جنبش المپیک مدیون تعهد کوبرتن است. وی در آن زمان با همکاری و همفکری تعدادی از دوستان نزدیک خود برای سازماندهی و تداوم این جنبش، سازمانی را به نام کمیته

بین‌المللی المپیک تأسیس نمود. از سال ۱۸۹۶ تا سال ۱۹۲۵ میلادی، خود ریاست آن را به عهده گرفت و وقتی از مسئولیت کنار رفت عنوان ریاست افتخاری بازی‌های المپیک به او اعطا شد. مکان کنونی کمیته بین‌المللی المپیک، شهر لوزان در کشور سوئیس می‌باشد.

احیای بازی‌های المپیک تنها بخشی از کارهای کوبرتن است. علاوه بر آن، انتشار کتابهای متعدد فنی و آموزشی در ورزش، مقالات تاریخی، سیاسی و اجتماعی از اثرات با ارزش وی می‌باشد. مجموع آثار مکتوب او فراتر از ۶۰۰۰ صفحه است.

پیر دو کوبرتن در دوم سپتامبر سال ۱۹۳۷ میلادی در ژنو - سوئیس درگذشت. اما بر اساس وصیت وی، قلب او را در شهر المپیا، در کشور یونان مدفون کردند. وی معتقد بود المپیا که نخستین مکان برپایی المپیک باستان می‌باشد (۷۷۶ سال قبل از میلاد)، مهد دوستی صلح و آرامش است. اکنون هر ساله به بزرگداشت تلاش‌های او در مسیر برپایی و حفظ آرمان‌ها و روح المپیک افراد زیادی گرد هم آمده و یادش را گرامی می‌دارند.

خوب است بدانید این مکان در حال حاضر، مقر آکادمی بین‌المللی المپیک نیز می‌باشد. اندیشه‌های کوبرتن درباره تحول تربیتی و رویای او برای احیای بازی‌های المپیک، متأثر از اوضاع زمان خویش از جمله رویدادهای جهانی اطرافش، جنگ و خشونت بود.

یکی از عوامل موثر بر پیگیری کوبرتن برای تحول تربیتی از راه ورزش، نظر وی در خصوص قوای جسمانی ضعیف هموطنانش بود. او احساس می‌کرد این ضعف در شکست تحقیر آمیز فرانسویان - آلمان در سال ۱۸۷۱ میلادی نقش پررنگی داشته و برای رفع آن اقداماتی باید انجام داد.

کوبرتن برای مطالعه مستقیم نظام مدارس و دانشگاه به کشورهای مختلف سفر کرد. او مشاهده کرد که ورزش بخشی اساسی از زندگی درسی است و دانش‌آموزان در مهارت ورزشی به تدریج ترقی می‌کنند.

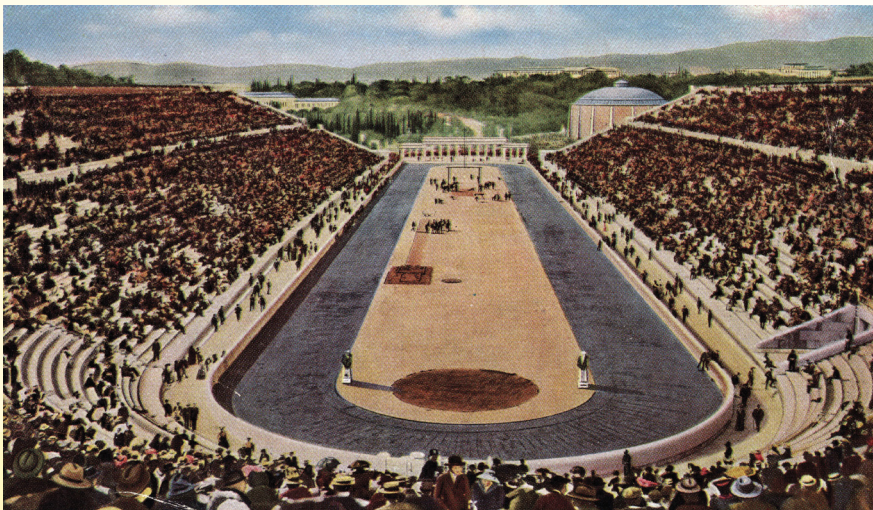
بازی‌های المپیک باستان و المپیک نوین

المپیا، شهری کوچک از کشور یونان، تقریباً هزار سال محل بازی‌های المپیک باستان بود. بخشی از این بازی‌های باستانی «جشنی مذهبی» و بخشی دیگر به «رقابت‌های ورزشی» مربوط می‌شد. کوبرتن به توانایی احیای آنها پی برد. البته با این فکر که ارزش‌های تربیتی ورزش قرن نوزدهم را نیز به آن بیافزاید.

المپیک باستان در ۷۷۶ پیش از میلاد، یک روز طول می‌کشید و فقط شامل مسابقه دو به مسافت طول استادیوم بود. اما بعدها در سال ۶۰۰ قبل از میلاد، بازی‌ها پنج روز به طول انجامید و شامل رشته‌های سوارکاری، پنج‌گانه (پرش طول، پرتاب نیزه، پرتاب دیسک، دو، کشتی)، مشت زنی (بوکس)، کشتی، پانکراشن (ترکیبی از کشتی و مشت زنی) و مسابقات دو در چند مسافت بود. (اکنون بازی‌های المپیک طی ۱۵ روز برگزار می‌گردد.) در المپیک باستان برای برنده مسابقه جشن گرفته شده و تاجی از برگ زیتون به وی اهدا می‌شد. اما در بازی‌های نوین، برنده نشان دریافت می‌کرد. به مرور زمان در سومین دوره بازی‌های نوین، هر سه ورزشکار برتر مدال دریافت کردند (مانند بازی‌های المپیک کنونی).

تفاوت مهم دیگر بین المپیک باستان و نوین، به صلاحیت افراد شرکت‌کننده بر می‌گردد. کوبرتن می‌خواست بازی‌های نوین «جشنواره بین‌المللی ورزشی» باشد. در حالی که در جشن باستانی از ابتدا بر اساس فرهنگ حاکم در آن زمان، فقط مردان و پسران آزاد یونانی می‌توانستند شرکت کنند. در واقع در المپیک باستان، در المپیا، زنان به استثنای رشته سوارکاری که زن مالک اسب بود و می‌توانست برنده اعلام شود از ورود به رقابت‌ها منع می‌شدند. اما مطابق مستندات موجود در المپیا، زنان نقش بسیار اساسی در آماده نمودن ورزشکاران مرد برای حضور در رقابت‌ها در پشت صحنه داشتند.

در دومین دوره بازی‌های المپیک نوین در سال ۱۹۰۰، مسابقات زنان هم گنجانده شد. امروزه شاهد مشارکت و حضور روز افزون زنان در ورزش و رقابت‌های المپیک هستیم.

تولد کمیته بین‌المللی المپیک

در همایش سال ۱۸۹۴ میلادی نمایندگان حاضر از جمله کوبرتن علاوه بر تصمیم مجدد برپایی بازی‌های المپیک به شکل نوین، موافقت خود را برای تأسیس کمیته بین‌المللی بازی‌های المپیک که بعدها «کمیته بین‌المللی المپیک» (IOC) نام گرفت اعلام کردند.

اصول زیربنایی المپیزم (فلسفه المپیک)

المپیک نوین به تدریج همراه جنبش المپیک رشد و توسعه یافت. اکنون المپیزم اصول زیر بنایی «منشور المپیک»، کتاب قانون کمیته بین‌المللی المپیک محسوب می‌شود. در بخشی از این کتاب آمده است، «المپیزم فلسفه زندگی است»، «تعالی بخشیدن و ترکیب هماهنگ ویژگی‌های جسمانی، اراده و عقل است». المپیزم با آمیختن ورزش، فرهنگ و تعلیم و تربیت در پی خلق روشی از زندگی است که مبتنی بر لذت تلاش، ارزش‌های تربیتی، سرمشق‌های خوب، مسئولیت اجتماعی و احترام به اصول جهانی زیر بنایی اخلاق است. هدف المپیزم «قرار دادن ورزش در خدمت شکوفایی هماهنگ نوع بشر، در ارتقاء جامعه ایمن و علاقمند به حفظ مقام انسان است». جنبش المپیک پنج قاره را در بر می‌گیرد و با گردهم آوردن ورزشکاران جهان در جشنواره بزرگ ورزش‌ها، بازی‌های المپیک به اوج خود می‌رسد. نماد آن «پنج حلقه در هم بافته» است. پرداختن به ورزش حق انسانی است. هرگونه تبعیض نسبت به یک کشور یا یک شخص در زمین مسابقه، که دلایل نژادی، مذهبی، سیاسی، جنسیتی و مانند آن باشد با ارزش‌ها و اصول جنبش المپیک مغایر است.

از دیگر اصول زیر بنایی المپیزم احترام به محیط زیست، برابری شرایط ورزش زنان و مردان، همبستگی اجتماعی و اتحاد میان ورزش، تعلیم و تربیت و فرهنگ می‌باشد.

اهداف ۲۰ گانه منشور المپیک

۱. گسترش ورزش به عنوان وسیله‌ای برای توسعه فردی.
۲. پیوند دادن ورزش با آموزش و فرهنگ.
۳. ترویج سبک زندگی سالم.
۴. آموزش ارزش‌های اخلاقی از راه ورزش.
۵. ترویج دوستی، تفاهم و احترام متقابل.
۶. مبارزه با هرگونه تبعیض (نژادی، دینی، سیاسی، جنسیتی و ...).
۷. اشاعه روحیه صلح و همزیستی مسالمت‌آمیز ملت‌ها.
۸. تأکید بر لذت تلاش و کوشش در ورزش.
۹. گسترش عدالت و برابری در فرصت‌های ورزشی.
۱۰. پرورش روحیه مسئولیت‌پذیری اجتماعی.
۱۱. پاسداری از محیط‌زیست و توسعه پایدار از طریق ورزش.
۱۲. ارتقای جایگاه زنان در ورزش و المپیک.

۱۳. حمایت از جوانان و فراهم کردن بستر مشارکت آنان.
۱۴. ترویج داوطلبی و همکاری در فعالیت‌های ورزشی.
۱۵. استفاده از ورزش برای توسعه اجتماعی و فرهنگی کشورها.
۱۶. آموزش رعایت قوانین، نظم و بازی جوانمردانه (Fair Play).
۱۷. مبارزه با دوپینگ، خشونت و فساد در ورزش.
۱۸. تقویت هویت ملی همراه با احترام به هویت‌های دیگر ملت‌ها.
۱۹. معرفی الگوهای مثبت ورزشی به نسل جوان.
۲۰. قرار دادن ورزش در خدمت صلح جهانی و وحدت بشریت.

نمادهای جنبش المپیک

جنبش المپیک در سرتاسر جهان با نمادهای زیر که از ابداعات کوبرتن بود شناخته می‌شود:

- حلقه‌ها با پنج رنگ به ترتیب از چپ به راست، آبی، زرد، سیاه، سبز و قرمز می‌باشد که حداقل یکی از این رنگ‌ها در پرچم کشورها دیده می‌شود.
- پرچم المپیک به رنگ سفید می‌باشد که پنج حلقه رنگی روی آن نقش بسته است.
- شعار المپیک: بالاتر، قوی‌تر، سریع‌تر، باهم

- سرود المپیک
- مشعل المپیک

توجه داشته باشید که کلیه حقوق استفاده از این نمادها متعلق به کمیته بین‌المللی المپیک بوده و برای استفاده از آنها باید از این سازمان یا کمیته‌های ملی المپیک کشور اجازه گرفت.

همچنین برای درج نماد پنج حلقه پس از اجازه از کمیته بین‌المللی المپیک یا کمیته ملی المپیک کشورتان، مجاز هستید فقط به دو شکل به شرح زیر از آنها استفاده کنید:

- درج پنج حلقه رنگی (دقیقا به رنگ‌های گفته شده بر روی زمینه سفید)
- درج پنج حلقه به یکی از رنگ‌های گفته شده روی زمینه رنگی (مثلا پنج حلقه زرد روی زمینه آبی)

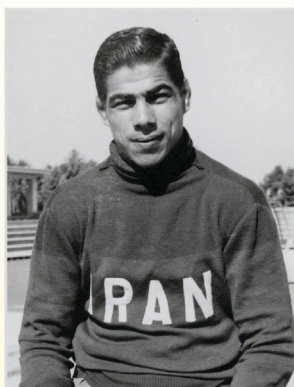

ارتباط جنبش المپیک با تربیت بدنی در مدارس

در همه دنیا این امر ثابت شده است که فعالیت‌های ورزشی و جسمانی یکی از اولویت‌های جدی مدارس می‌باشد. فعالیت‌های ورزشی برای سلامت جسمانی، ذهنی و عاطفی دانش‌آموزان و مهم‌تر از همه احساس خوشحالی و خرسندی آنها، اهمیت فراوانی دارد.

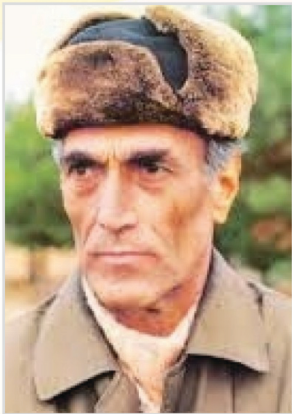
لذا دانش آموزان عزیز چنانچه در مدرسه ها برنامه ها و جشنواره های ورزشی حتی در غیر از ساعت ورزش دارید، پیشنهاد می گردد با کمال میل از آن استقبال نمایید. حتی می توانید برنامه هایی را با کمک معلم تربیت بدنی خود طراحی و برای اجرا در ساعات سایر دروس پیشنهاد دهید. برنامه هایی که انتظار می رود در مدارس اجرا و دانش آموزان با کمال میل در آن مشارکت داشته باشند:

- ایجاد فرصت های برابر برای کلیه فعالیت های مدرسه
 - متناسب نمودن فعالیت های تربیت بدنی و ورزشی با توانایی و میزان مهارت های مختلف دانش آموزان
 - گنجاندن یا تلفیق فعالیت های ورزشی و تربیت بدنی در ساعات درس های جدی دیگر به منظور کمک به درک و یادگیری آسان تر آنها
 - طراحی فعالیت هایی جهت افزایش کارهای گروهی، حس نوع دوستی و رفاقت، نگرش های مثبت و رفتارهای هنجار اجتماعی در مدرسه
 - برنامه هایی که به توانایی و مهارت دانش آموزان در تصمیم گیری و حل مشکل کمک نماید.
 - پیوند زدن برنامه های تربیت بدنی یا فوق برنامه مدرسه به بنیادهای اجتماعی، برنامه های تفریحی سالم و مکان های ورزشی برای دانش آموزان و حتی پیوند بیشتر بین دانش آموزان و اولیاء آنان.
 - ایجاد بستری مناسب برای ورزش، سلامت و تفریح کلیه دانش آموزان حتی آنهایی که از کم توانی جسمی برخوردار هستند.
 - تلاش در راه معرفی صحیح رشته های مختلف ورزشی و مسیر درست ورود به عرصه ورزش و یادگیری اصولی رشته های ورزشی
 - شناخت رشته های ورزشی فعال در کشور خود و تشخیص رشته های المپیک
 - آموزش و ترویج احترام به ارزشهای فردی و اجتماعی
 - آموزش و ترویج سه هسته ارزش های جنبش المپیک شامل تعالی، دوستی و احترام از طریق ورزش و تربیت بدنی
- کشور عزیزمان ایران نیز با فرهنگ غنی و اعتقادات مذهبی قوی، همواره شاهد الگوها و نمونه های اخلاقی و ارزشی بسیاری در ورزش می باشد:

مرحوم غلامرضا تختی: ملقب به «جهان پهلوان تختی» کشتی گیر ایرانی و از اولین مدال آوران طلای المپیک ایران (در المپیک ۱۹۵۶ ملبورن یک ساعت پس از امامعلی حبیبی به مدال طلا دست یافت) یکی از سه کشتی گیر ایرانی (در کنار امامعلی حبیبی و عبدالله موحد) است که تصویر آنها در تالار افتخارات فیلا (فدراسیون جهانی کشتی) نصب شده است. تختی در طول زندگی خود علاوه بر به نمایش گذاردن اخلاق نیکو و رفتار جوانمردانه، به کارهای عام المنفعه پرداخت و خدمات زیادی به محرومان ارائه نمود.

الکساندر مدوید - قهرمان افسانه ای کشتی جهان- که در رقابت های جهانی تولیدو توانست بر تختی غلبه کند، درباره مسابقه معروفش با جهان پهلوان چنین می گوید: من از ناحیه پای راست آسیب دیده بودم و تختی در حال عبور از رختکن شاهد بانداژ پای مصدومم توسط پزشک تیم شوروی بود. همان لحظه دکتر به من گفت: کارت تمام است، حریف فهمید پای راست تو آسیب دیده و راحت شکست می دهد. حتی سرمربی تیم از من خواست انصراف بدهم و کشتی نگیرم، اما من روی تشک حاضر شدم و تختی حتی یکبار به پای آسیب دیده من دست نزد. او کشتی را با نتیجه مساوی و بخاطر وزن بیشتر به من باخت، اما برنده واقعی او بود.

مرحوم پرویز دهداری: بازیکن و مربی سابق فوتبال، از جمله کسانی بود که اخلاق را بر ورزش مقدم می دانست و همین خلق و خو بود که اهالی ورزش او را «معلم اخلاق» خطاب می کردند. او بارها هدایا و جوایز را رد کرد و پیشکش هایی نظیر خانه و اتومبیل را نمی پذیرفت. همیشه سنگ صبور شاگردان و ورزشکاران خود بود و همواره آنها را به داشتن ظاهری آراسته، نظم در کار، جوانمردی در رفتار، زندگی سالم و به خصوص درس خواندن تشویق می نمود.

جواد زرینچه کاپیتان پیشین تیم ملی فوتبال ایران از مرحوم دهداری به عنوان مرد تاریخ ساز فوتبال ایران یاد می نماید. از نظر او صحبت از پرویز دهداری وظیفه سنگینی را روی دوش انسان می گذارد. وی می گوید دهداری استاد من بود و باید گفت که یک جوانمرد بود و همواره اخلاق را در ورزش سرلوحه قرار می داد. شما چه خاطراتی از ارزش های اخلاقی، جوانمردی و روابط انسانی و دوستی در ورزش شنیده یا شاهد آن بودید؟

تاریخچه همبستگی المپیک

OLYMPIC
SOLIDARITY

کمیسیون همبستگی المپیک (Olympic Solidarity) توسط کمیته بین المللی المپیک در سال ۱۹۷۱ میلادی تأسیس شد و از سال ۱۹۸۵ برنامه های آن به صورت چهارساله و منظم تدوین گردید. هدف آن حمایت از توسعه ورزش در کشورهای در حال توسعه از طریق موارد زیر می باشد:

- آموزش مربیان و مدیران ورزشی
- اعطای بورسیه به ورزشکاران مستعد
- حمایت از پروژه های فنی و زیرساختی

تأسیس در ایران

واحد همبستگی المپیک به عنوان یکی از زیرمجموعه‌های کمیته ملی المپیک جمهوری اسلامی ایران در سال ۱۳۷۱ در چارچوب تعامل با IOC ایجاد شد. هدف آن استفاده از منابع، دوره‌ها، و بورسیه‌های برنامه المپیک سولیداریتی برای ارتقاء سطح ورزش کشور بود.

از نخستین فعالیت‌های این واحد می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- شناسایی ورزشکاران برای دریافت بورسیه بازی‌های المپیک
- برگزاری دوره‌های آموزش مربیگری و مدیریت ورزشی با حمایت IOC

توسعه و رشد

از دهه ۱۳۸۰ به بعد، فعالیت‌های این واحد گسترش یافت و ایران به یکی از فعال‌ترین کشورها در بهره‌برداری از طرح‌های همبستگی تبدیل شد.

دوره‌های مدیریت MEMOS (دوره‌های پیشرفته مدیریت سازمان‌های ورزشی) با مشارکت ایرانیان برگزار شد.

تعداد ورزشکاران بورسیه‌شده برای بازی‌های المپیک افزایش یافت (از جمله ریو ۲۰۱۶، توکیو ۲۰۲۰ و اکنون لس‌آنجلس ۲۰۲۸).

اهداف واحد همبستگی المپیک:

۱. توسعه ورزش در کشورهای در حال توسعه یا کمتر برخوردار
۲. حمایت از کمیته‌های ملی المپیک برای اجرای برنامه‌های تربیت مربی، ورزشکار، و مدیر ورزشی
۳. تضمین مشارکت برابر کشورها در جنبش المپیک
۴. تقویت زیرساخت‌های فنی و آموزشی برای ارتقاء سطح ورزش قهرمانی

مأموریت‌های واحد همبستگی المپیک:

۱. توزیع منابع مالی اختصاص‌یافته از سوی کمیته بین‌المللی المپیک به برنامه‌های مشخص
۲. ارائه برنامه‌های آموزشی و تخصصی در حوزه‌های:
 - مربیگری
 - مدیریت ورزشی
 - آماده‌سازی ورزشکاران برای المپیک
۳. کمک به اعزام ورزشکاران و مربیان به دوره‌ها و اردوهای بین‌المللی
۴. همکاری با فدراسیون‌های ورزشی ملی جهت بهبود عملکرد المپیک
۵. ارائه بورسیه‌های المپیک به ورزشکاران با پتانسیل برای حضور در بازی‌های المپیک